

Wat zijn de gedachten over wat wij van kinderen kunnen verwachten?

Een kwalitatief onderzoek naar de mondgezondheidsvaardigheden van kinderen van acht en twaalf jaar, volgens mondhygiënist.

Inleiding

Ter preventie van mondziekten bij kinderen is goede mondhygiënische zelfzorg belangrijk. Om dit uit te kunnen voeren zijn goede en voldoende mondgezondheidsvaardigheden nodig (Kaur, Kandelman, & Potvin, 2019).

Onderzoeksvraag

“Welke mondgezondheidsvaardigheden moeten kinderen 8-12 jaar bezitten volgens mondhygiënist om de basisadviezen met betrekking tot mondhygiënische zelfzorg te kunnen uitvoeren?”

Doel

Door middel van kwalitatief onderzoek het verkrijgen van inzicht in wat mondhygiënist vinden dat kinderen tussen 8 en 12 jaar aan mondgezondheidsvaardigheden moeten bezitten om de basisadviezen met betrekking tot mondhygiënische zelfzorg te kunnen uitvoeren.

Relevantie

- Praktisch relevant voor (mond)zorgprofessionals
- Maatschappelijk relevantie voor ouders en basisscholen

Materiaal & methode

Onderzoeksmethode

- Kwalitatief onderzoek

Populatie

- Mondhygiënist werkzaam binnen Nederland
- Niet werkzaam binnen de kindertandheelkunde

Steekproef

- Selecte gelegenheids- en sneeuwbalsteekproef

Dataverzameling

- Focusgroep interviews
- Draaiboek opgesteld aan de hand van Conceptueel model van gezondheidsvaardigheden (Sørensen et al., 2012)

Datapreparatie

- Woordelijk getranscribeerd (Baarda et al., 2018)

Data analyse

- Open, axiaal en selectief coderen
- Thematische analyse (Braun & Clarke, 2006)
- ATLAS.ti 8

Resultaten

Vinden

De mondgezondheidsinformatie die beide leeftijdscategorieën moeten kunnen vinden moet gaan over de poetsfrequentie, de poetstechniek, voeding en bij twaalfjarige nog aanvullend over fluoride.

Begrijpen

Achtjarige kunnen een oorzaak-gevolgrelatie in een simpel verband begrijpen, bijvoorbeeld poetsen ter voorkoming van cariës. Twaalfjarige kunnen dit goed begrijpen wanneer de gevolgen gevisualiseerd worden, zoals met foto's.

Beoordelen

Kinderen van acht en twaalf jaar kunnen de beschikbare mondgezondheidsinformatie nog niet beoordelen op waarheid. Een twaalfjarige kan beter beoordelen of bepaald gedrag met betrekking tot de mondhygiënische zelfzorg juist of onjuist is.

Toepassen

Als het gaat over het toepassen moeten kinderen van acht en twaalf jaar kunnen poetsen volgens de 3 B's. Motorisch gezien moeten kinderen van twaalf dit beter kunnen dan kinderen van acht. Om deze reden moeten kinderen van acht nog na gepoetst worden.

Discussie & aanbevelingen

Tabel 1

Evaluatie onderzoeksproces

Sterke punten	Zwakke punten
Membercheck	Onervaren onderzoekers
Peer-assessment	Focusgroepen
Draaiboek opgesteld aan de hand van conceptueel model	Data analyse

Aanbevelingen

- Overzicht integreren in het onderwijs en de beroepspraktijk voor (mond)zorgprofessionals
- Informatie die kinderen moeten kunnen vinden aanbieden op scholen
- Overzicht door ouders laten gebruiken om in te schatten wat kinderen (zelfstandig) moeten kunnen of om te bepalen wanneer zij informatie kunnen aanreiken

Conclusie

Volgens mondhygiënist moeten kinderen van acht en twaalf jaar al een aantal vaardigheden bezitten als het gaat om het vinden, begrijpen, beoordelen en toepassen van mondgezondheidsinformatie om zo de basisadviezen met betrekking tot mondhygiënische zelfzorg te kunnen uitvoeren. Hierbij hebben achtjarige nog meer begeleiding nodig dan twaalfjarige.

Referenties

1. Baarda, B., Bakker, E., Boullarts, A., Julsing, M., Fischer, T., Peters, V., & Van der Velden, T. (2018). Basisboek Kwalitatief Onderzoek (4e ed.). Utrecht, Nederland: Noordhoff Uitgevers B.V.
2. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
3. Kaur, N., Kandelman, D., & Potvin, L. (2019). Effectiveness of "Safeguard Your Smile," an oral health literacy intervention, on oral hygiene self-care behaviour among Punjabi immigrants: A randomized controlled trial. *Canadian Journal of Dental Hygiene*, 53(1).
4. Sørensen, K., Van den Broecke, S., Fullam, J., Doyle, G., Pelikan, J., Slonska, Z., & Brand, H. (2012). Health literacy and public health: a systematic review and integration of definitions and models. *BMC Public Health*, 12(1), 80.

Citaat begrijpen:
“Oorzaak-gevolg wel, ook bij acht, maar op een ander niveau. Oorzaak-gevolg in de zin van je moet poetsen ter voorkoming van gaatjes”.

Citaat beoordelen:
“Dat ze daadwerkelijk kunnen filteren dat die informatie ook klopt. Dat is gewoon niet zo”.

Citaat vinden:
“Hoe ze moeten poetsen, hoe lang en hoe vaak”.

Citaat toepassen:
“De motoriek is er nog niet, alleen ze moeten het wel begrijpen die 3B's en kunnen toepassen, zo goed mogelijk”.

Citaat begrijpen:
“Als ze het ene doen wat de gevolgen daarvan zijn qua eten, qua drinken en poetsen”.

Citaat vinden:
“Dat fluoride belangrijk is om je tanden sterk te houden”.

Citaat beoordelen:
“Nog niet optimaal natuurlijk, maar dat weten ze wel beter dan achtjarige. Dat de ene tandenborstel beter is dan de ander”.

Citaat toepassen:
“Ik denk dat als ze de binnen buiten en bovenop toepassen het effectiever is als ze het goed doen. Dus motorisch gezien zouden ze het effectiever moeten kunnen”.

Figuur 1
Mondgezondheidsvaardigheden achtjarige

Figuur 2
Mondgezondheidsvaardigheden twaalfjarige